
Antopäivä: 25.3.2024	Voimaantulopäivä: 26.3.2024	Voimassa: toistaiseksi
-------------------------	--------------------------------	---------------------------

Säädösperusta
Raideliikennelaki (1302/2018) 35 § 3 momentti 1 kohta

Määräyksen vastaisen toiminnan seuraamuksista säädetään:
Raideliikennelaki (1302/2018) 23 luku 176, 178, 179 ja 180 §
Rikoslaki (39/1889) 23 luku 1 § 2 momentti 3 kohta

Muutostiedot:
Kumoaa määräyksen Käyttötoiminta ja liikenteen hallinta rautatiejärjestelmässä
TRAFI/57058/03.04.02.00/2015

Käyttötoiminta ja liikenteen hallinta rautatiejärjestelmässä

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala	2
2	Määritelmät	2
3	Junaliikennettä koskevat kansalliset vaatimukset.....	2
3.1	Junankulunvalvontajärjestelmä	2
3.2	Kuljettajan toimintakyvyn valvonta	3
3.3	Junan etupään ilmaisu.....	3
4	Vaihtotyötä koskevat kansalliset vaatimukset.....	3
4.1	Liikennöitävien rataosien sekä niillä käytettävien olennaisten ratalaitteiden kuvaus	3
4.2	Vaihtotyön suorittaminen.....	3
4.3	Viestintä vaihtotyössä	4
5	Ratatyötä koskevat kansalliset vaatimukset	4
5.1	Ratatyön turvaaminen	4
5.2	Viestintä ratatyössä	4
6	Voimaantulo	5

1 Soveltamisala

Tätä määräystä sovelletaan raideliikennelain (1302/2018) 2 §:n mukaisesti Suomen rautatiejärjestelmään.

Tätä määräystä sovelletaan OPE YTE:n lisäyksen I kohdassa 1 määritettyihin osaluaisiin, joilla kansallisten sääntöjen soveltaminen sallitaan.

2 Määritelmät

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

- 1) *junankulunvalvontajärjestelmällä* OHM YTE:n liitteen I kohdassa 2.2 määritettyä ETCS junankulunvalvontajärjestelmää ja liitteen II kohdassa 3.3 määritettyä Suomessa käytössä olevaa luokan B junankulunvalvonnan järjestelmää "ATP-VR/RHK". Junankulunjärjestelmä kattaa myös ETCS-laitteen käytön tiedonsiirto-moduulilla (STM) luokan B rataverkolla;
- 2) *LOC & PAS YTE:llä* komission asetusta (EU) N:o 1302/2014, annettu 18 päivänä marraskuuta 2014, Euroopan unionin rautatiejärjestelmän liikkuvan kaluston osajärjestelmää "veturit ja henkilöliikenteen liikkuva kalusto" koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä;
- 3) *OHM YTE:llä* komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2023/1695, annettu 10 päivänä elokuuta 2023, Euroopan unionin rautatiejärjestelmän ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-osajärjestelmiä koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä ja asetuksen (EU) 2016/919 kumoamisesta;
- 4) *OPE YTE:llä* komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2019/773 Euroopan unionin rautatiejärjestelmän osajärjestelmää "käyttötoiminta ja liikenteen hallinta" koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä ja päätöksen 2012/757/EU kumoamisesta;
- 5) *ratatyöllä* rataverkolla tai rataverkon läheisyydessä tehtävää työtä, joka vaikuttaa liikennöinnin suorittamiseen; ja
- 6) *vaihtotyöllä* luvanvaraista junaliikennettä tukevaa rautatiejärjestelmässä tehtävää kalustoyksiköiden siirtotyötä.

Lisäksi tässä määräyksessä noudatetaan raideliikennelain 4 §:n määritelmiä ja OPE YTE:n lisäyksen J sanastoa.

3 Junaliikennettä koskevat kansalliset vaatimukset

3.1 Junankulunvalvontajärjestelmä

Junan kulkua on valvottava junankulunvalvontajärjestelmän avulla lukuun ottamatta junaliikenteen vajaatoimintatilanteita ja liikennöintiä junalla, jota ei ole varustettu junankulunvalvonnan veturilaittein.

Junan suurin sallittu nopeus on 80 km/h, jos junan kulkua ei valvota junankulunvalvontajärjestelmän avulla.

3.2 Kuljettajan toimintakyvyn valvonta

Junan suurin sallittu nopeus on 50 km/h, jos kuljettajan toimintakykyä ei vajaatoimintatilanteesta johtuen valvota.

3.3 Junan etupään ilmaisu

Tämän kohdan vaatimukset koskevat junaa, jonka kulkusuuntaan nähden ensimmäisen kalustoyksikön etupään ilmaisu ei ole LOC & PAS YTE:n kohtien 4.2.7.1.1 ja 4.2.7.1.2 mukainen.

Rautatieliikenteen harjoittajan on junan etupäässä olevien puskinvalojen sekä valonheittimen avulla varmistettava, että juna näkyy selvästi ja on tunnistettavissa lähestyväksi junaksi.

Etupään valojen on tehtävä junasta helposti havaittava, mutta ne eivät saa häikäistä vastaantulevan junan kuljettajaa.

4 Vaihtotyötä koskevat kansalliset vaatimukset

4.1 Liikennöitävien rataosien sekä niillä käytettävien olennaisten ratalaitteiden kuvaus

Rataverkon haltijan on asetettava rautatieliikenteen harjoittajan saataville kaikki olennaiset rataverkkoa koskevat tiedot vaihtotyön suorittamisen kannalta. Tietojen on katettava vähintään:

- 1) yleiset liikennöintiä koskevat ominaispiirteet;
- 2) nousujen ja laskujen kaltevuuslukemat;
- 3) yksityiskohtaiset tiedot vaihtotyöalueen raiteistosta;
- 4) raiteiden suurimmat sallitut nopeudet; ja
- 5) tarvittavat tiedot ohjaus-, hallinta- ja merkinantojärjestelmästä.

Rautatieliikenteen harjoittajan on ohjeistettava henkilöstölleen kaikki vaihtotyön kannalta olennaiset menettelyt vaihtotyön turvallista suorittamista varten. Menettelyissä on otettava huomioon rataverkon haltijan toimittamat tiedot.

4.2 Vaihtotyön suorittaminen

Rataverkon haltijan on määritettävä ja kuvattava menettelyt vaihtotyön suorittamiselle sekä annettava ne rautatieliikenteen harjoittajien saataville.

Rautatieliikenteen harjoittajan on ohjeistettava vaihtotyöhön osallistuvalla henkilöstölleen vaihtotyöhön liittyvät asiat. Vaihtotyössä on edettävä kaikissa tilanteissa varoen, hallittava nopeutta ja huomioitava näkyvyys, jotta vaihtotyö voidaan pysäyttää vapaana olevalla edessä näkyvällä osuudella.

Suurin sallittu nopeus vaihtotyössä on 50 km/h.

Matkustajien kuljettaminen vaihtotyönä liikennepaikalta toiselle on kiellettyä lukuun ottamatta junaliikenteen vajaatoimintatilanteita ja ratoja, joilla junaliikenne ei ole mahdollista.

Kaluston ilmajarrujen on oltava käytössä, jos vaihtotyö kohdistuu matkustajia tai eläimiä kuljettavaan kalustoon.

Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava menettelyt kaluston paikallaan pysymisen varmistamiseksi, kun kalustoa jätetään seisomaan raiteille.

4.3 Viestintä vaihtotyössä

Rataverkon haltijan liikenteenohjauksen ja rautatieliikenteen harjoittajan välisessä viestinnässä on käytettävä rataverkon haltijan määrittämää operointikieltä. Rataverkon haltijan on laadittava rataverkon haltijan liikenteenohjauksen ja rautatieliikenteen harjoittajan välisen viestinnän menettelyt, ja asetettava ne rautatieliikenteen harjoittajan saataville.

Rautatieliikenteen harjoittajan on ohjeistettava vaihtotyötä suorittava henkilöstönsä rataverkon haltijan laatiman viestintämenettelyn perusteella. Rautatieliikenteen harjoittajan on myös laadittava menettelyt vaihtotyöalueen sisäiselle viestinnälle.

Rataverkon haltijan liikenteenohjauksen on muodostettava viestintää varten vaihtotyölle tunnus, joka yksilöi vaihtotyön siten, että se ei sekaannu muihin vaihtotöihin. Tunnuksen on oltava rautatieliikenteen harjoittajan vaihtotyöhön osallistuvan henkilöstön ja kaikkien vaihtotyötä ohjaavien liikenteenohjausten tiedossa.

Turvallisuuteen liittyvän viestinnän on oltava määrämuotoista, lyhyttä ja selkeää sekä noudatettava seuraavaa rakennetta:

- 1) tunnistautuminen;
- 2) viesti;
- 3) viestin toistaminen; ja
- 4) vahvistaminen

Viestinnän rakenteesta saa poiketa ainoastaan uhkaavan vaaran torjumiseksi.

5 Ratatyötä koskevat kansalliset vaatimukset

5.1 Ratatyön turvaaminen

Ratatyöhön on oltava rataverkon haltijan lupa. Lupaa pyydetessä on määriteltävä ratatyöalueen rajat ja sijainti. Rataverkon haltijan on kuvattava menettelyt luvan hakemiselle ja asetettava ne ratatyöstä vastaavan saataville.

Rataverkon haltijan on kuvattava menettely, jolla se varmistuu liikennöinnin turvallisuudesta ratatyöalueen läheisyydessä. Menettelyssä on kuvattava vähintään seuraavat asiat:

- 1) ratatyön ja liikennöitävän alueen suojaaminen;
- 2) liikennöinnin turvaaminen ratatyön viereisellä raiteella; ja
- 3) ratatyöalueen palauttaminen liikennöinnille.

5.2 Viestintä ratatyössä

Rataverkon haltijan liikenteenohjauksen ja ratatyöstä vastaavan välisessä viestinnässä on käytettävä rataverkon haltijan määrittämää operointikieltä. Rataverkon haltijan on kuvattava rataverkon haltijan liikenteenohjauksen ja ratatyöstä vastaavan välisen viestinnän menettelyt, ja toimitettava ne ratatyöstä vastaavan saataville.

Rataverkon haltijan liikenteenohjauksen on muodostettava viestintää varten ratatyölle tunnus, joka yksilöi ratatyön siten, että se ei sekaannu muihin ratatöihin. Tunnuksen on oltava ratatyöhön osallistuvan henkilöstön ja kaikkien ratatyötä ohjaavien liikenteenohjausten tiedossa.

Turvallisuuteen liittyvän viestinnän on oltava määrämuotoista, lyhyttä ja selkeää sekä noudattaa seuraavaa rakennetta:

- 1) tunnistautuminen;
- 2) viesti;
- 3) viestin toistaminen; ja
- 4) vahvistaminen.

Viestinnän rakenteesta saa poiketa ainoastaan uhkaavan vaaran torjumiseksi.

6 Voimaantulo

Määräys tulee voimaan 26 päivänä maaliskuuta 2024.

Ylijohtaja

Pietari Pentinsaari

Pääjohtaja

Jarkko Saarimäki